

på att de materiella villkoren för dess befrielse, vilka först äro en produkt av den borgerliga perioden, ännu icke funnos för handen. Den revolutionära litteratur, som åtföljde dessa första rörelser av proletariatet, är till sitt innehåll helt naturligt reaktionär. Den lär en allmän asketism och ett barbariskt likhetsmakeri.

De egentliga socialistiska och kommunistiska systemen, Saint Simons, Fouriers och Owens m. fl. tillkommo under den första tiden av kampen mellan proletariat och bourgeoisie, vilken vi förut framställt. (Se kapitlet "Bourgeois och proletariat".)

Skaparna av dessa system sågo visserligen motsatsen mellan klasserna liksom även verksamheten av de upplösande elementen inom det bestående samhället. Men i proletariatets rörelse se de ingen historisk självverksamhet, ingen detsamma tillkommande politisk roll.

Då klassmotsatsens utveckling håller jämna steg med industriens utveckling, funno de icke heller de materiella villkoren till proletariatets befrielse för handen och sökte då efter en social vetenskap, sociala lagar för att få fram dessa villkor.

Deras egen personliga uppfinnareverksamhet måste träda i stället för den samhälleliga, fantastiska teorier i st. f. historiska förutsättningar för befrielsen, och i stället för den småningom försiggående organiseringen av proletariatet till klass måste komma en enkom nyupfunnen samhällsorganisation. Den kommande världshistorien upplöser sig för dem i propagandan för samt i det praktiska utförandet av deras samhällsplaner.

De äro visserligen medvetna om att med sina planer huvudsakligen företräda den arbetande klassens intresse som den mest lidande klassens. Blott ur denna synpunkt av den mest lidande klassen existerar för dem proletariatet.

Den outvecklade form klasskampen då hade, såväl som deras egen samhällsställning, hade emellertid till följd, att de trodde sig vara vida höjda över klassmotsatsen. De ville förbättra levnadsställningen för *alla* samhällsmedlemmar, även för dem, som hade det bäst.